

Έφη Γανιάρη

Θέλω να πω δυο λόγια αποχαιρετισμού στο σύντροφο Μάκη, αλλά είναι πολύ δύσκολο. Και είναι δύσκολο, γιατί πώς να μιλήσεις για μια σχέση προσωπική τόσο σημαντική, όταν πρέπει να παρουσιάσεις κάποιον, που υπήρξε **σύμβολο μιας ολόκληρης εποχής.**

Ο ξαφνικός του θάνατος είναι για μένα, όπως πιστεύω για πολλούς, γροθιά στο στομάχι. Ένας πόνος βαθύς, ένα τεράστιο σοκ για μια σχέση δυστυχώς τετελεσμένη, μ' αυτόν που ήταν για μένα σύντροφος, φίλος και οδηγός στο μεγαλύτερο μέρος της πολιτικής μου ζωής.

Τον Μάκη τον πρωτογνώρισα στην **Επιτροπή για το Στρατό** όταν ήμουν μόλις 20 χρονών. Αγωνιστής με μακριά πορεία στους κοινωνικούς, πολιτικούς και εργατικούς αγώνες ήδη από τη δικτατορία, ήταν η ψυχή της Επιτροπής για το Στρατό. Ήταν αυτός που με τον πιο συστηματικό τρόπο συντόνιζε την επαφή με τους φαντάρους και τις επιτροπές τους. Ήταν αυτός που είχε την επιμέλεια του περιοδικού. Ήταν αυτός που μπορούσε να συνομιλήσει με όλες τις διαφορετικές, συχνά αντικρουόμενες απόψεις στα πλαίσια του κινήματος για το στρατό και, παρότι από χαρακτήρα ξεροκέφαλος και εκρηκτικός, να βοηθήσει να βρεθούν συνθετικές και εποικοδομητικές λύσεις. Οι κοινοί αγώνες και αγωνίες μας έκαναν κάτι πολύ περισσότερο από συντρόφους. Ήμασταν φίλοι.

Συνεχίσαμε μαζί στην Ομάδα Συντρόφων της Άκρας Αριστεράς και αργότερα στην Κίνηση για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα. Το οξύ πολιτικό του κριτήριο, η βαθειά του μόρφωση, ο αταλάντευτος κινηματικός του προσανατολισμός, η αδιαλλαξία του απέναντι στο κράτος και τους θεσμούς, η αλληλεγγύη αφοσίωσή του στην υπεράσπιση του κάθε αγωνιστή, κάθε πολιτικού ρεύματος, κάθε κομματιού της τάξης που δεχόταν επίθεση από το κράτος και το κεφάλαιο, η αγωνιστικότητα και αυτοθυσία του, έκαναν τον Μάκη ηγετική μορφή σ' όλες αυτές τις πολιτικές προσπάθειες και ένα σύντροφο που μας ενέπνεε, **σύντροφο πολύτιμο και αναντικατάστατο.**

Ήταν εκεί, πρωτοπόρος, στο **Κάραβελ**, στον αποκλεισμό των γραφείων της **Επιτροπής για το Στρατό** από την αστυνομία, σε μαζικές και λιγότερο μαζικές αλλά αναγκαίες κινητοποιήσεις.

Ήταν πρωτοπόρος στην έμπρακτη αλληλεγγύη στους εργατικούς αγώνες της εποχής ενάντια στο κλείσιμο των εργοστασίων, πρωτοπόρος, με υποδειγματική αφοσίωση και χωρίς αστερίσκους, στην υπεράσπιση των πολιτικών κρατούμενων και των αγωνιστών που βρέθηκαν στο στόχαστρο της κρατικής

καταστολής.

Ήταν πρωτοπόρος όταν από τα κομμάτια της επαναστατικής αριστεράς της εποχής γεννήθηκε ένα νέο ρεύμα αντικαπιταλιστικό, αντιθεσμικό, αντιφασιστικό και με βαθιά πεποίθηση ότι **οι αγώνες κερδίζονται στο δρόμο** και με όλη την αναγκαία βία και αντιβία.

Μετά τη διάσπαση της Κίνησης για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, από όπου φύγαμε μαζί και με άλλους συντρόφους, αν και «άστεγοι» πια, συνεχίσαμε τις προσπάθειες για τη συγκρότηση ενός επαναστατικού πόλου και παρά τις ματαιώσεις, διατηρήσαμε την πολιτική μας σχέση και τον άτυπο καταμερισμό και αλληλοεπικάλυψη που συνεπαγόταν η συμμετοχή του καθένα μας σε ιδιαίτερες πτυχές του κινήματος.

Μερικά χρόνια αργότερα και πάλι με ψυχή τον Μάκη στήσαμε μια νέα συλλογική προσπάθεια γύρω από το περιοδικό «**Δρόμοι**», που είχε σημαντική συμβολή στην πολιτική συζήτηση και στις διεργασίες σε μια περίοδο που πολλοί δρόμοι χωρίζανε και πολλοί νέοι ανοίγανε.

Θα μπορούσα να πω πολύ περισσότερα για τον **πρωτοπόρο αγωνιστή, κομμουνιστή Μάκη**.

Όμως ο Μάκης ήταν πολλά περισσότερα. Βαθεία αντισυμβατικός και αιώνια νέος, θυμάμαι το χοροπηδηχτό χορό του στα πάρτυ, στο παπί με τη Γιάννα και το σκύλο και όλα τα συμπράγκαλα για το κάμπινγκ, τις ποδοσφαιρικές και αθλητικές του ικανότητες στις διακοπές, πάντα ατημέλητος, πάντα ανέμελος για τα της επιβίωσης. Κουβαλούσε τη δροσιά του παλιού χίπυ πράγμα σπάνιο για τους αγωνιστές που ξεκίνησαν πριν τη μεταπολίτευση, τρυφερός πατέρας τα τελευταία 20 χρόνια. Πάντα βαθειά στοχαστικός και ίσως - ίσως λιγάκι απαισιόδοξος.

Μάκη μας είχες λείψει πολύ το τελευταίο διάστημα και θα μας λείψεις ακόμα περισσότερο, τώρα που δεν μπορούμε πια ούτε να ελπίζουμε ότι θα ξανασυναντηθούμε. Ίσως έφυγες λυπημένος, όμως πιστεύω ότι **η άνοιξη για την οποία παλέψαμε θάρθει και θα δικαιώσει και σένα**.

.....
Σημείωση Παντιέρας: Με τα παραπάνω συγκινητικά λόγια η Έφη Γανιάρη αποχαιρέτησε τον αγαπημένο μας σύντροφο Μάκη κατά την πολιτική κηδεία του στο Νεκροταφείο Ζωγράφου, την Πέμπτη 11 Ιουνίου 2020.

Μπορείτε να δείτε το σχετικό βίντεο και άλλα στιγμιότυπα εδώ: [Συγκινητικό τελευταίο Αντίο στην πολιτική κηδεία του Μάκη Σέρβου \(Βίντεο\)](#)

Δείτε ακόμη: [Ανακοινώσεις οργανώσεων για την απώλεια του σ. Μάκη Σέρβου](#)

[Αποχαιρετούμε τον σύντροφο Μάκη Σέρβο, Πέμπτη 11/6/20 στις 14.30' \(Βίντεο\)](#)